

عنوان: «The Birth of Solidarity: The History of the French Welfare State»

نویسنده: François Ewald

ناشر: دانشگاه دوک

سال نشر: ۲۰۲۰

کتاب «تولد همبستگی: تاریخ دولت رفاه فرانسه» یکی از مهم‌ترین منابع فلسفی و سیاسی دربارهٔ برآمدن دولت رفاه است. اوالد (Ewald) با تحلیل تحولات میانهٔ قرن نوزدهم در فرانسه استدلال می‌کند که نارسایی‌های لیبرالیسم کلاسیک در پاسخ به «مسئلهٔ اجتماعی» به برآمدن تفسیرهای جدیدی از قانون، دولت و همبستگی

انجامید و نظام بیمهٔ اجتماعی با نقش ضمانتی دولت شکل گرفت. او با استفاده از تبارشناسی و حکومت‌مندی فوکو با جزئیات سیر تاریخی و تحولات حقوقی از بیمهٔ تجاری تا «اجتماعی‌شدن و سیاسی‌شدن ریسک‌ها» را در فرانسه واکاوی کرده و چگونگی برآمدن «جامعهٔ بیمه‌ای» و «دولت رفاه» را به‌عنوان توافقی سیاسی و اجتماعی توضیح داده است. به باور منتقدان، اوالد در این کتاب با تحلیل درهم‌آمیختگی و ائتلاف نیروهای اجتماعی و درگیر شدن آن‌ها با ساختارهای اجتماعی، همبستگی را تا حد نقطه‌عطفی در اندیشهٔ سیاسی برجسته کرده است.

این کتاب در ۹ فصل به بررسی ریشه‌ها، تحول تاریخی و ساختار نظام رفاه اجتماعی در فرانسه می‌پردازد. تمرکز آن بر چگونگی شکل‌گیری «همبستگی اجتماعی» به‌عنوان بنیان فلسفی و سیاسی برای حمایت دولت از شهروندان است.

نویسنده در این کتاب نشان می‌دهد که چگونه مفهوم *solidarité* (همبستگی) در فرانسه از مفاهیم انقلابی، مذهبی و جمهوری خواهانه تأثیر گرفته و به مرور به یک اصل بنیادین در سیاست‌های اجتماعی فرانسه تبدیل شده است. از رویکردهای این کتاب می‌توان به بررسی شکل‌گیری نهادهای اجتماعی مانند بیمه‌های بازنشستگی، بیمه‌ی بیکاری، خدمات درمانی و حمایت‌های خانوادگی و تأکید بر تفاوت‌های مدل فرانسوی با سایر مدل‌های رفاه اروپایی (مثل مدل‌های آلمانی یا اسکانندیناوی) اشاره کرد.

در فصل اول نویسنده به پرسش‌هایی دربارهٔ نسبت «لیبرالیسم کلاسیک» با فقر و کار می‌پردازد و نشان می‌دهد چگونه مفاهیم قرارداد اجتماعی باعث شکل‌گیری مسئولیت جمعی شد.

فصل دوم تعارض بین آزادی فردی و ضرورت امنیت اجتماعی توضیح داده شده؛ و اینکه چگونه

نظام‌های بیمه و رفاه اجتماعی برای رفع خطرات صنعتی و اجتماعی شکل گرفتند. فصل سوم روایتی از دوران «رژیم سرپرستی» (patronage): رابطه مابین کارفرما و کارگر، مزایا و کمک‌هایی که کارفرما می‌داد تا در برابر نظام دستمزدی صرف، خدمات به‌عنوان وسیله نظم اجتماعی حفظ شود، توصیف می‌کند.

فصل چهارم چگونگی شکل‌گیری بیمه با مفهوم محاسبه خطر بر پایه متوسط آماری (average) برای رسیدن به پوشش گسترده و مسیری که از بیمه خصوصی به سوی کمال یا جامعیت رفاهی هدایت شد، بررسی شده است.

در فصل پنجم نحوه کنار هم‌گذاری مدل‌های بیمه مختلف (کارگری، خانوادگی، صنعتی) و ترکیب آن‌ها در ساختار واحد رفاه اجتماعی. چگونگی تعامل نهادها، دولت و بخش خصوصی برای گسترش پوشش بیمه‌ای مورد بحث قرار می‌گیرد.

فصل ششم تحول از بیمه مبتنی بر فعالیت صنفی و شغلی به مدل سیاست‌گذاری سراسری؛ چگونه دولت رفاه نقش سیاست‌گذار و ضامن بیمه‌ها را بر عهده گرفت تا همبستگی ملی را تحقق بخشد.

فصل هفتم تحلیل مسیر انتقال از حمایت خیریه‌ای کارفرمایان به سیستم قانونی بیمه تصادفات تحلیل کرده و ساختارهای بیمه‌ای بر مبنای خطرات حرفه‌ای و تصویب قوانین اولیه بیمه اجتماعی بررسی کرده است.

فصل هشتم به دوگانگی بین امنیت گروهی و مسئولیت فردی می‌پردازد: چگونه قوانین و بیمه‌ها نقش دولت را درباره امنیت شهروندان قاطع‌تر کردند و شأن اجتماعی کارگران را بالا بردند.

فصل نهم به مسئله بیمه اجتماعی و مسئولیت دولتی دیگر صرفاً حقوقی نیستند، بلکه باید قوانینی سیاستی برای تمام شهروندان باشند می‌پردازد؛ ساختار نظام رفاه اجتماعی در دهه‌های پس از جنگ جهانی دوم به‌عنوان یک قانون سیاسی تعریف می‌شود تا تضمین‌کننده همبستگی اجتماعی باشد.

این اثر برای دانشجویان رشته‌های علوم سیاسی، تاریخ، جامعه‌شناسی، مطالعات رفاه اجتماعی و علاقه‌مندان به نظام‌های رفاهی بسیار ارزشمند است. نگاه تاریخی و تحلیلی آن کمک می‌کند بفهمیم چگونه ارزش‌های فرهنگی و سیاسی خاص فرانسه بر توسعه دولت رفاه آن تأثیر گذاشته‌اند.